

การเปรียบเทียบผลของการ เสนอคำถามด้วยคำพูด ด้วยรูปภาพ
และด้วยคำพูดกับรูปภาพ ที่มีต่อการใช้เหตุผลในการรวมประเภท
ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

นางสาว อรุณลักษณ์ คิษบวรจง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษากามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-801-9

010946

i 18184686

A COMPARISON OF EFFECT OF VERBALLY, PICTORIALY
AND PICTORIALY WITH VERBALLY PRESENTED QUESTIONS
ON ELEMENTARY SCHOOL CHILDREN'S CLASS-INCLUSION REASONING

Miss Aroonluk Disbunjong

คุณยวิทย์วิทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1985.

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบผลของการเสนอคำถามด้วยคำพูด ด้วยรูปภาพ และด้วยคำพูดกับรูปภาพ ที่มีต่อการใช้เหตุผลในการรวมประเภท ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

โดย

นางสาว อรุณลักษณ์ ทิษบรรจง

ภาควิชา

จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญทิไล ฤทธาคณานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ออนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคิษฐ์ มุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทรมทิพย์ สิริวรรณบุศย์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญทิไล ฤทธาคณานนท์)

.....
(รองศาสตราจารย์ สุภาพรพร โศภจรัส)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรันดร์ แสงสวัสดิ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบผลของการเสนอคำถามด้วยคำพูด ด้วยรูปภาพ และด้วยคำพูดกับรูปภาพ ที่มีต่อการใช้เหตุผลในการรวมประเภท ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ชื่อนิสิต นางสาว อรุณลักษณ์ ภิษมบรรจง

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชื้อพิไล ฤทธาควานนท์

ภาควิชา จิตวิทยา

ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการเสนอคำถามสามรูปแบบ ได้แก่ การเสนอคำถามด้วยคำพูด ด้วยรูปภาพ และด้วยคำพูดกับรูปภาพ ที่มีต่อการใช้เหตุผลในการรวมประเภทของนักเรียนระดับประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย หญิง อายุ 6 ถึง 8 ปี จำนวน 90 คน ของโรงเรียนเทศบาลท่าอิฐ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทดสอบเป็นรายบุคคล กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนจะได้รับคำถามทั้งสามรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว เมื่อกลุ่มตัวอย่างถูกวัดซ้ำ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง เมื่อกลุ่มตัวอย่างถูกวัดซ้ำ และใช้ร้อยละในการเปรียบเทียบปฏิบัติการ การใช้เหตุผลในการรวมประเภท 3 ชั้นตอน ตามทฤษฎีของเพียเจต์

ผลการวิจัย พบว่า

1. (1) กลุ่มตัวอย่างอายุ 6 ปี มีคะแนนการใช้เหตุผลในการรวมประเภท ซึ่งได้รับการเสนอคำถามด้วยคำพูดอย่างเดียว สูงกว่าการเสนอคำถามด้วยคำพูด และรูปภาพ อย่างมีนัยสำคัญ แต่การเสนอคำถามด้วยคำพูด กับ การเสนอคำถามด้วยรูปภาพ ไม่แตกต่างกัน

(2) กลุ่มตัวอย่างอายุ 7 ปี มีคะแนนการใช้เหตุผลในการรวมประเภท ซึ่งได้รับการเสนอคำถามด้วยคำพูดอย่างเคี้ยวสูงกว่าการเสนอคำถามด้วยรูปภาพ และการเสนอคำถามด้วยคำพูด และรูปภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(3) กลุ่มตัวอย่างอายุ 8 ปี มีคะแนนการใช้เหตุผลในการรวมประเภท ซึ่งได้รับการเสนอคำถามทั้งสามรูปแบบ ไม่แตกต่างกัน

2. กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน สามารถใช้เหตุผลในการรวมประเภท แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความสามารถในการใช้เหตุผลในการรวมประเภทของกลุ่มตัวอย่างไม่ เป็นไปตามลำดับปฏิบัติการทั้งสามของเพียเจต์ คือ เด็กทำคะแนนในปฏิบัติการที่ 2 ได้ สูงที่สุด และปฏิบัติการที่ 1 และที่ 3 รองลงมา ส่วนความสามารถในการใช้เหตุผล ในการรวมประเภทในแต่ละปฏิบัติการจะเพิ่มขึ้นตามลำดับอายุ

คุรุณวิทย์วิทยาคาร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title A Comparison of Effect of Verbally, Pictorially
 and Pictorially with Verbally Presented
 Questions on Elementary School Children's
 Class-Inclusion Reasoning

Name Miss Aroonluk Disbunjong

Thesis Advisor Assistant Professor Penpilai Pithakananone, Ph.D.

Department Psychology

Academic Year 1985

ABSTRACT

The purpose of this thesis was to compare the effects of Verbally, Pictorially and Pictorially with Verbally Presented Questions on Elementary School Children's Class-Inclusion Reasoning. The Samples were ninety boys and girls of 6 to 8 years old from Thesabal Thait School, Amphor Muang, Uttaradit Province. The Children were individually tested on the three types of questions. The data were analyzed by ANOVA : One-Way Classification with repeated measure, ANOVA : Two-Way Classification with repeated measure and Percentage for comparison of the three Piagetian Class-inclusion operations

The Findings were

1. (1) The 6 - year - old children performed significantly better in their class-inclusion reasoning when the questions were presented verbally rather than verbally and pictorially.

But they did not perform differently on the pictorially presented and pictorially and verbally presented questions.

(2) The 7 - year - old children were found to perform significantly better in their class-inclusion reasoning when the questions were presented verbally rather than pictorially and pictorially and verbally.

(3) The 8 - year - old children did not perform differently in the three types of questions.

2. Children of different age levels performed differently in their class-inclusion reasoning at the .05 level of significance.

3. Children's ability in giving class-inclusion reasoning was not found to be in the same order as proposed by Piaget. The Maximum point was found in the second Operation but the first and Third operation were followed in order. The ability was found to increase with age.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับคำแนะนำและความ
กรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญทิไล ฤทธากษานนท์ ตลอดจนการให้กำลังใจ
ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนเทศบาลท่าอิฐ โรงเรียนชุมชน
เมือง โรงเรียนพิชัยคาบหัก 1 โรงเรียนป่าเส้า ที่ได้ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ และ
ให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูล ขอขอบคุณคณาจารย์โรงเรียนกังก้าวไว้ในที่นี้ด้วย

นอกจากนั้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา
ความรู้ ช่วยเหลือทางด้านทุนทรัพย์ และให้กำลังใจตลอดมา ขอขอบคุณ คุณสุมิตรา
ศิษย์บรรจง ที่ช่วยในการสร้างเครื่องมือ คุณลักขณา นันทิศาล ที่ได้ให้ข้อคิดเห็น
คุณมยุรา คุณนฤมิตร คุณพิชานันท์ ที่ช่วยในการให้คะแนน และเพื่อนทุกคนโดยเฉพาะ
คุณณัฏฐิ มานะพันธ์นิยม คุณพรพิศ ศิริวิสูตร ที่ได้ให้ความเห็นและให้กำลังใจด้วยดี
ตลอดมา

อรุณลักษณ์ ศิษย์บรรจง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... ๖

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... ๗

กิตติกรรมประกาศ..... ๗

รายการตารางประกอบ..... ๘

รายการแผนภูมิประกอบ..... ๗

บทที่

1 บทนำ..... 1

 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1

 วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 3

 สมมติฐานของการวิจัย..... 3

 ขอบเขตของการวิจัย..... 3

 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย..... 4

 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย..... 5

2 ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 6

 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง..... 6

 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 14

 - งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำพูด (ภาษา)..... 14

 - งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้..... 16

 - งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับอายุ..... 16

 - งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกฝน..... 25

 - งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม..... 26

บทที่

3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	27
	กลุ่มตัวอย่าง.....	27
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	27
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
4	ผลการวิจัย.....	36
5	อภิปรายผลการวิจัย.....	57
6	สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	63
	สรุปผลการวิจัย.....	63
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	65
	บรรณานุกรม.....	67
	ภาคผนวก.....	71
	ประวัติผู้เขียน.....	84

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาแยกตามระดับอายุและเพศ.....	4
2	แสดงการจัดลำดับของคำถามทั้งสามรูปแบบในการทดสอบกลุ่มตัวอย่าง.....	34
3	คะแนนการใช้เหตุผลในการรวมประเภทของกลุ่มตัวอย่างอายุ 6 ปี ตามปฏิบัติการที่ 1, 2 และ 3 ในการเสนอคำถามทั้งสามรูปแบบ โดยคิดเป็นคะแนนรวม และคะแนนร้อยละ.....	37
4	คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการใช้เหตุผลในการรวมประเภทของกลุ่มตัวอย่างอายุ 6 ปี ตามปฏิบัติการที่ 1, 2 และ 3 ในการเสนอคำถามทั้งสามรูปแบบ.....	39
5	คะแนนการใช้เหตุผลในการรวมประเภทของกลุ่มตัวอย่างอายุ 7 ปี ตามปฏิบัติการที่ 1, 2 และ 3 ในการเสนอคำถามทั้งสามรูปแบบ โดยคิดเป็นคะแนนรวม และคะแนนร้อยละ.....	40
6	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้เหตุผลในการรวมประเภทของกลุ่มตัวอย่างอายุ 7 ปี ตามปฏิบัติการที่ 1, 2 และ 3 ในการเสนอคำถามสามรูปแบบ.....	42
7	คะแนนการใช้เหตุผลในการรวมประเภทของกลุ่มตัวอย่างอายุ 8 ปี ตามปฏิบัติการที่ 1, 2 และ 3 ในการเสนอคำถามทั้งสามรูปแบบ โดยคิดเป็นคะแนนรวม และคะแนนร้อยละ.....	43
8	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการใช้เหตุผลในการรวมประเภทของกลุ่มตัวอย่างอายุ 8 ปี ตามปฏิบัติการที่ 1, 2 และ 3 ในการเสนอคำถามสามรูปแบบ.....	45

9	คะแนนเฉลี่ยการใช้เหตุผลในการรวมประเภทของกลุ่มตัวอย่าง อายุ 6-8 ปี ในการเสนอคำถาม สามรูปแบบ.....	46
10	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการใช้เหตุผลในการรวมประเภท ซึ่งใช้การเสนอคำถามทั้งสามรูปแบบในกลุ่มตัวอย่าง อายุ 6 ปี โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว เมื่อกลุ่มตัวอย่างถูกวัดซ้ำ.....	47
11	ความแตกต่างของคะแนนการใช้เหตุผลในการรวมประเภทซึ่งเสนอคำถามสามรูปแบบของกลุ่มตัวอย่างอายุ 6 ปี.....	48
12	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการใช้เหตุผลในการรวมประเภท ซึ่งใช้การเสนอคำถามทั้งสามรูปแบบ ในกลุ่มตัวอย่าง อายุ 7 ปี โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว เมื่อกลุ่มตัวอย่างถูกวัดซ้ำ.....	49
13	ความแตกต่างของคะแนนการใช้เหตุผลในการรวมประเภท ซึ่งเสนอคำถามสามรูปแบบของกลุ่มตัวอย่างอายุ 7 ปี.....	50
14	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการใช้เหตุผลในการรวมประเภท ซึ่งใช้การเสนอคำถามทั้งสามรูปแบบในกลุ่มตัวอย่างอายุ 8 ปี โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว เมื่อกลุ่มตัวอย่างถูกวัดซ้ำ.....	51
15	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการใช้เหตุผลในการรวมประเภท ซึ่งใช้การเสนอคำถามทั้งสามรูปแบบในกลุ่มตัวอย่าง อายุ 6-8 ปี โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง เมื่อกลุ่มตัวอย่างถูกวัดซ้ำ.....	52

16	ความแตกต่างของคะแนนการใช้เหตุผลในการรวมประเภทของกลุ่ม ตัวอย่างอายุ 6-8 ปี ในรูปแบบของการเสนอคำถามด้วยคำพูด อย่างเดียว.....	53
17	ความแตกต่างของคะแนนการใช้เหตุผลในการรวมประเภทของ กลุ่มตัวอย่างอายุ 6-8 ปี ในรูปแบบการเสนอคำถามด้วยรูปภาพ....	54
18	ความแตกต่างของคะแนนการใช้เหตุผลในการรวมประเภทของ กลุ่มตัวอย่างอายุ 6-8 ปี ในรูปแบบการเสนอคำถามด้วยคำพูด และรูปภาพ.....	55

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
1	คะแนนการใช้เหตุผลในการรวมประเภทของกลุ่มตัวอย่างอายุ 6 ปี ตามปฏิบัติการที่ 1, 2 และ 3 ในการเสนอคำถามสามรูปแบบ โดยคิดเป็นร้อยละ.....	38
2	คะแนนการใช้เหตุผลในการรวมประเภทของกลุ่มตัวอย่างอายุ 7 ปี ตามปฏิบัติการที่ 1, 2 และ 3 ในการเสนอคำถามสามรูปแบบ โดยคิดเป็นร้อยละ.....	41
3	คะแนนการใช้เหตุผลในการรวมประเภทของกลุ่มตัวอย่างอายุ 8 ปี ตามปฏิบัติการที่ 1, 2 และ 3 ในการเสนอคำถามสามรูปแบบ โดยคิดเป็นร้อยละ.....	44

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย